

OBSAH

Předmluva /15

1. UNIVERZALITA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA: JAKÉ JE MÍSTO OBECNÉHO MEZINÁRODNÍHO PRÁVA V OBDOBÍ JEHO FRAGMENTACE?

(Pavel Šturma, Vladimír Balaš, Veronika Bílková, Věra Honusková,
Stanislava Hýbnerová, Jan Ondřej)

1.1 Východiska zkoumání: pojem fragmentace mezinárodního práva (Pavel Šturma) /18

1.2 Vztah mezi obecnými a speciálními pravidly mezinárodního práva
(Pavel Šturma) /20

1.2.1 Různé pojetí normativních konfliktů spojených s *lex specialis* /20

1.2.2 Rozsah aplikace zásady *lex specialis* /22

1.2.3 Příklady odkazu na speciální pravidla v mezinárodním právu /23

1.2.4 Vztah mezi obecným a speciálním právem /25

1.3 Uzavřené režimy (*Self-contained regimes*) (Veronika Bílková) /27

1.3.1 Význam pojmu uzavřený režim /27

1.3.2 Přístup Komise OSN pro mezinárodní právo /29

1.3.3 Přístup nauky mezinárodního práva /31

1.3.4 Situace v jednotlivých uzavřených režimech /33

1.3.5 Závěry /35

1.4 Specializace a fragmentace ve vybraných oblastech mezinárodního práva
(Pavel Šturma) /36

1.4.1 Mezinárodní právo ochrany lidských práv (Věra Honusková,
Stanislava Hýbnerová) /36

1.4.2 Fragmentace mezinárodního práva a mezinárodní ekonomické právo
(Vladimír Balaš) /45

1.4.3 Právo mezinárodních prostorů (Jan Ondřej) /54

1.4.4 Mezinárodní trestní právo (Pavel Šturma) /59

1.5 Princip systémové integrace pravidel z různých oblastí mezinárodního práva
(Pavel Šturma) /66

1.6 Hierarchie pravidel mezinárodního práva (Pavel Šturma) /70

1.6.1 Vymezení pojmu hierarchie pravidel /70

1.6.2 Hierarchie založená na aplikační přednosti podle čl. 103 Charty OSN	/71
1.6.3 Hierarchie založená na existenci kogentních pravidel	/74
1.6.4 Závěr	/76
1.7 Závěry (Pavel Šturma)	/78
Literatura ke kapitole 1	/79
2. ROLE SOUDŮ V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	
(Milan Damohorský, Hana Müllerová, Vojtěch Stejskal, Michal Sobotka, Karolina Žáková)	
2.1 Úvodní poznámky a východiska (Milan Damohorský)	/81
2.2 Rozhodování ve věcech životního prostředí (Milan Damohorský)	/82
2.3 Mezinárodní soudní dvůr a Mezinárodní tribunál pro mořské právo a ochrana životního prostředí (Karolina Žáková)	/84
2.3.1 Společné poznámky	/84
2.3.2 Mezinárodní soudní dvůr	/85
2.3.3 Mezinárodní tribunál pro mořské právo	/90
2.3.4 Shrnutí	/92
2.4 Role Evropského soudu pro lidská práva v ochraně životního prostředí (Hana Müllerová)	/92
2.4.1 Úvodní poznámky	/92
2.4.2 Materiální aspekty ochrany životního prostředí Evropským soudem	/95
2.4.3 Procesní aspekty ochrany životního prostředí Evropským soudem	/102
2.4.4 Shrnutí	/104
2.5 Role Evropského soudního dvora v ochraně životního prostředí (Vojtěch Stejskal)	/105
2.5.1 Úvodní poznámky	/105
2.5.2 Jednotlivé kategorie řízení před Soudním dvorem z pohledu práva životního prostředí	/106
2.5.3 Rozhodovací praxe Soudu prvního stupně	/111
2.5.4 Procesní otázky	/112
2.5.5 Judikatura v jednotlivých oblastech ochrany životního prostředí	/113
2.5.6 Shrnutí	/123
2.6 Ústavní soudnictví a ochrana životního prostředí (Milan Damohorský)	/124
2.7 Role soudů v oblasti trestněprávní ochrany životního prostředí (Vojtěch Stejskal)	/125
2.7.1 Úvodní poznámky	/125
2.7.2 Rozhodovací praxe trestních soudů	/126
2.7.3 Jednotlivé skutkové podstaty trestných činů v oblasti ochrany životního prostředí	/128
2.7.4 Role Evropského soudního dvora v rámci vývoje komunitární úpravy trestněprávní odpovědnosti v ochraně životního prostředí	/130
2.7.5 Shrnutí	/132
2.8 Správní soudnictví a ochrana životního prostředí (Michal Sobotka)	/133
2.9 Závěry (Milan Damohorský)	/137
Literatura ke kapitole 2	/138

3. EUROPEIZACE TRESTNÍHO PRÁVA

(Michal Tomášek, Jaroslav Fenyk, Harald Scheu, Dagmar Císařová, Olga Sovová)

3.1 Východiska europeizace trestního práva (Michal Tomášek) /140

3.2 Vnitřní a vnější impulzy europeizace trestního práva (Michal Tomášek) /146

3.3 Rozsah pojmu „europeizace“ trestního práva (Michal Tomášek) /149

3.4 Metody a principy europeizace trestního práva (Jaroslav Fenyk) /153

3.5 Nástroje europeizace trestního práva (Michal Tomášek) /156

3.6 Vztah europeizace trestního práva k ochraně základních práv a svobod
(Michal Tomášek) /171

3.7 Konkurence Evropského soudu pro lidská práva a Evropského soudního dvora
v oblasti procesních práv (Harald Scheu) /176

3.8 Europeizace ochrany základních práv v oblasti zdravotnictví (Dagmar Císařová,
Olga Sovová) /183

3.9. Závěry (Michal Tomášek) /189

Literatura ke kapitole 3 /191

4. TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH OSOB

(Jiří Jelínek, Karel Beran)

4.1 Úvod (Jiří Jelínek) /195

4.2 Vymezení pojmu trestní odpovědnosti právnických osob (Jiří Jelínek) /198

4.3 Důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob (Jiří Jelínek) /201

4.4 Kriminálněpolitické důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob
(Jiří Jelínek) /202

4.4.1 Reálná moc právnických osob a jejich protispolečenské aktivity /202

4.4.2 Nemožnost prosazení individuální trestní odpovědnosti /205

4.4.3 Mezinárodní závazky a doporučení /210

4.4.4 Rovnováha práv a povinností /210

4.4.5 Nedostatečná úprava deliktů odpovědnosti právnických osob mimotrestními
normami /211

4.4.6 Nedostatečná propracovanost mimotrestních řízení /213

4.5 Kriminologické důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob
(tzv. „kriminalita bílých límečků“) (Karel Beran) /213

4.6 Právně dogmatické problémy zavedení trestní odpovědnosti právnických osob
(Jiří Jelínek) /217

4.6.1 Právnická osoba je jen fikcí a není tak způsobilá jednat (Jiří Jelínek) /218

4.6.2 Které právnické osoby mají podléhat trestní odpovědnosti
(Jiří Jelínek) /220

4.6.3 Rozsah kriminalizace právnických osob (Jiří Jelínek) /224

4.6.4 Problém souběžné trestní odpovědnosti (Jiří Jelínek) /229

4.6.5 Zavínění právnické osoby (Karel Beran) /233

4.6.6 Sankcionování právnické osoby (Jiří Jelínek) /240

4.7 Závěry (Jiří Jelínek) /245

Literatura ke kapitole 4 /247

5. DAŇOVÉ PRÁVO ČESKÉ REPUBLIKY V KONTEXTU S PRÁVEM EVROPSKÉ UNIE

(Milan Bakeš, Marie Karfíková, Hana Marková, Radim Boháč, Petr Kotáb, Petr Novotný, Pavlína Vondráčková)

5.1 Obecně k daňovému právu (Milan Bakeš, Radim Boháč) /250

5.2 Ústavní základy daňového práva (Milan Bakeš, Radim Boháč) /255

5.3 Daňová soustava (Radim Boháč) /258

5.4 Daňové právo evropské unie (Radim Boháč) /262

5.5 Daň z příjmů (Petr Kotáb) /266

5.6 Daň z přidané hodnoty (Petr Novotný, Pavlína Vondráčková) /277

5.7 Daň z nemovitostí (Hana Marková) /283

5.8 Převodní daně (Marie Karfíková) /290

5.9 Závěry (Milan Bakeš, Radim Boháč) /299

Literatura ke kapitole 5 /302

6. NORMOTVORBA A VEŘEJNÁ SPRÁVA

(Vladimír Vopálka, Ivana Millerová, Taisa Čebišová, Lenka Pítrová,

Richard Pomahač, Jakub Handrlica, Josef Vedral, Vladimír Sládeček, Josef Staša,

Helena Prášková, Martin Kopecký, Vladimír Mikule)

6.1 Subjekty veřejné správy jako tvůrci norem (Vladimír Vopálka) /304

6.1.1 Právní řád a dobrá správa /305

6.1.2 Perspektivy /312

6.2 Poznámka k dobré správě (Ivana Millerová) /316

6.3 Politika, reformy a správní normotvorba (Taisa Čebišová) /317

6.3.1 Legislativa v čase reforem /318

6.3.2 Legislativní proces /319

6.3.3 Důvěryhodnost reformních a legislativních procesů /321

6.3.4 Politici a úředníci jako účastníci legislativního procesu /322

6.3.5 Závěry /324

6.4. Český transpoziční deficit (Lenka Pítrová) /325

6.4.1 Koordinace evropské a národní dimenze legislativního procesu /326

6.4.2 Včasná příprava národního transpozičního předpisu /327

6.4.3 Nástroje a techniky transpozice – komparativní pohled /329

6.4.4 Česká perspektiva – některé problémy /331

6.4.5 Desatero obecných doporučení /333

6.4.6 Závěry /335

6.5 K úřední aplikaci evropského správního práva (Richard Pomahač, Jakub Handrlica) /344

6.6 K vývoji právní úpravy obecně závazných vyhlášek a její interpretace v judikatuře Ústavního soudu (Josef Vedral) /355

6.6.1 Obecně závazné vyhlášky jako projev obnoveného práva na samosprávu /355

6.6.2 Obecně závazné vyhlášky a judikatura Ústavního soudu v období 1993–2007 /357

6.6.3 Obrat v judikatuře Ústavního soudu /361

6.7 Opatření obecné povahy: staronový jev v našem právním řádu (Vladimír Sládeček)	/ 367
6.7.1 Pojem	/367
6.7.2 Právní úmluva	/368
6.7.3 Tvorba	/369
6.7.4 Přezkum	/370
6.7.5 Závěry	/371
6.8 Statutární normotvorba profesní a akademické samosprávy (Josef Staša)	/ 372
6.8.1 K vymezení a označení statutárních předpisů	/372
6.8.2 K povaze statutárních předpisů	/374
6.8.3 K materiálnímu aspektu statutárních předpisů	/375
6.8.4 K formálnímu aspektu statutárních předpisů	/378
6.8.5 K systému statutárních předpisů	/379
6.8.6 K ochraně před nezákonnými statutárními předpisy	/380
6.8.7 Závěry	/381
6.9 Aktuální problémy vztahu soudního a správního trestání (Helena Prášková)	/382
6.9.1 Hranice mezi trestným činem a správním deliktem	/384
6.9.2 Skutkové podstaty trestných činů a správních deliktů	/388
6.9.3 Odpovědnost právnických osob za protiprávní jednání	/393
6.9.4 Závěry	/396
6.10. Porušení místních právních předpisů jako správní delikt (Martin Kopecký)	/397
6.10.1 Porušení místního právního předpisu jako znak skutkové podstaty správního deliktu	/398
6.10.2 Projednávání správních deliktů	/403
6.11. Správní soudnictví ponovu (Vladimír Mikule)	/406
Literatura ke kapitole 6	/418

7. REFORMA SYSTÉMU SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V ČESKÉ REPUBLICE (Petr Tröster, Jana Zemanová, Margerita Vysokajová, Věra Štangová, Kristina Koldinská)

7.1 Úvod (Petr Tröster)	/420
7.2 Nemocenské pojištění (Jana Zemanová)	/420
7.2.1 Zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb.	/420
7.2.2 Nemocenské	/424
7.2.3 Peněžitá pomoc v mateřství	/426
7.2.4 Ošetřovné	/427
7.2.5 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	/428
7.3 Úrazové pojištění zaměstnanců (Petr Tröster)	/429
7.3.1 Obecně o novém systému	/429
7.3.2 Stručný historický přehled právní úpravy	/432
7.3.3 Vymezení pojmu pracovního úrazu a nemoci z povolání	/433
7.3.4 Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu	/434
7.3.5 Předpoklady vzniku odpovědnosti zaměstnavatele za škodu	/435

7.3.6 Nová zákonná úprava úrazového pojištění	/436
7.3.7 Několik slov závěrem	/440
7.4. Důchodové pojištění (Margerita Vysokajová)	/441
7.4.1 Úvod	/441
7.4.2 Koncepce důchodové reformy	/442
7.4.3 První etapa důchodové reformy	/443
7.4.4 Nová koncepce invalidity a invalidní důchody	/446
7.4.5 Pozůstalostní důchody	/448
7.4.6 Závěr	/448
7.5 Státní sociální podpora (Věra Štangová)	/449
7.5.1 Pojem a účel státní sociální podpory	/449
7.5.2 Vývoj státní sociální podpory	/450
7.5.3 Nárok na dávky státní sociální podpory	/452
7.5.4 Životní a existenční minimum	/453
7.5.5 Dávky státní sociální podpory	/454
7.6 Sociální pomoc (Kristina Koldinská)	/459
7.6.1 Dlouhé čekání na reformu	/459
7.6.2 Sociální péče pro těžce zdravotně postižené občany – několik poznámek	/461
7.6.3 Pomoc v hmotné nouzi – krok správným směrem k řešení sociálního vyloučení?	/462
7.6.4 Sociální služby a jejich zcela nová, moderní koncepce	/465
7.6.5 Závěr: shrnutí a stručné zhodnocení nové právní úpravy	/467
7.7. Závěry (Petr Tröster)	/468
Literatura ke kapitole 7	/471

PŘÍLOHY

Projev guvernéra České národní banky (Zdeněk Tůma)	/473
Projev prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (František Dohnal)	/476
Zpráva z mezinárodní konference „Nové jevy v právu na počátku 21. století“ (výňatek) (Veronika Bílková, Martina Kubištová)	/478